

Kokkusaamise koht oli Seminari tänavas

Tänavu varakeveladel moodus 70 aastat Võru Õpetajate Seminari asutamisest.

1930. aastal, mil seminar suleti, sai selle kasvandikel tavaks igal aastal kokku tulla ning koolielu aktuaalsetel teemadel arutada. Nii kestis see 1940. aastani. Traditsioon taaselustus 1958. aastal; üks selle initsiaatoreid oli nüüdne manalamees Karl Laane. Esialgu saadi kokku iga viie aasta järel, siis kolme, nüüd kahe aasta järel. 7. ja 8. augustil oldi koos 26. korda. Selle kokkutulekuga tähistati ühtlasi seminari juubelit.

Kokkusaamise koht: Seminari tänav 1. See ongi omaaegne seminari asupaik, maja, kus paikneb Võru 1. Põhikool. Juba alates 1805. aastast on selles majas pidevalt olnud haridusasutused.

Kokkutulek algas pärastlõunal aktusega. Erika Tammine luges M. Kesamaa luuletuse «Vana koolikell». Ettekande pidas Anni Rinne, kes ühtlasi andis ülevaate maja ajalooist. See on mälestuste maja saalisviibinuile, ka esinejale endale — A. Rinne on siin seminaris koolmeistriks õppinud ning 31 aastat (1944—1975) lapsi õpetanud.

Põhiettekande oli koostanud Ferdinand Eisen, kes terviselikel põhjustel ise kohale tulla ei saanud. Selle esitas Paul Härm. Rõhutatud oli Võru Õpetajate Seminari (1921—1930) silmapaistvat osa õpetajate ettevalmistamises rahvuslikule koolile. Seminar juhataja Johannes Käis töötas välja ning parandas Eesti koolile tervikliku uuenduspedagoogilise süsteemi, mis leidis suurt tähelepanu ka väljaspool Eestit. Nüüdsajal, mil Eesti kool seisab jälle põhjalikuma uuendamise voolus, on arusa-

davalt pööratud pilgud mineviku pedagoogilise pärandi, eelkõige J. Käisi pärandi poole. Selle rikkusest on õppida. Ettekande lõpus kõlas soovitus-üleskutse nendele, kes tänast noort põlvkonda õpetavad ja kasvatavad: hoidkem oma silmad-kõrvad ja ajukurrud käisilikult kõigele edumeelsele uuele lahti — meie ümber, meie ees ja ka taga!

Aastate jooksul, mille hulgas ülekohtuselt karme, on ligi 300liikmeline seminaripeere (koos õpetajatega) kokku kuivanud. Eestis elab 48 ja välismaal 4 vilistlast. Liitunud on 6 seminari vilistlaste abikaasat. Lisaks veel 4 seminari harjutuskooli lõpetanut. Võru kokkutulekule jõudis 34 vilistlast. Tulnud oli üle Eesti. Teiste hulgas oli ka üks endine pedagoog — kolmanda lennu lõpetanud seminari harjutuskooli õpetaja Paul Härm Tallinnast. Praegu elab ühtekokku kolm õpetajat, lisaks veel Eeva Niinivaara Helsingis ja Marta Karu Tallinnas. Seminari kasvandike vanus kõigub 75—89 aasta vahel. Kõige vanem sel kokkutulekul oli (ja on ka üldse) 89aastane Adelheid Eher Tallinnast, kõige noorem 75aastane Herbert Abel Otepäält — nimekas suusatreener, töötab oma alal ka praegu.

Tervituskirjad läkitati Eeva Niinivaarale, Marta Karule ja Ferdinand Eisenile.

Mälestuskünäal süüdati elavate seast lahkunute meenutuseks. Loeti ette ka nende nimed, kes läinud Toonele-teele kahe viimase kokkutuleku vahel — neid sai seitse.

Kokkutulekust osavõtjaid tervitasid Võru Hariduskoondise juhataja Arvi Leosk ning seminarimaja

praegune perenaine, Võru 1. Põhikooli direktress Valda Lillemaa. Igale osalejale jäi mälestuseks hariduskoondiselt laste murdevõistluse tööde kogumik «Minu Võrumaa III» ja koolilt vimpel. Poiste käsitööõpetaja Urvasest Julius Ungru kinkis koolile omavalmistatud lillepostitamendi. Samuel Onno, kes ise tervise tõttu kohale ei saanud tulla, läkitas tervituse oma õpilase Mart Kivi kaudu — omaloomingulise trompetisoolo variatsioonidega «Mul mõttes on».

Kreutzwaldi mälestussamba jalamile Võru pargis asetati lillekorv. Siinkohal tilk tõrva meepotti: järgmisel päeval oli see korv sealt juba kadunud... Külustati koduloomuseumi, Ruut Liiv andis muuseumile üle oma seminariaegse vormimütsi.

Järgmisel päeval viis kokkutulekust osavõtjate tee Põlvasse, kus kohtuti Johannes Käisi Seltsi (asutatud 1990. a. veebruaris) presidendi Paul Lehestikuga. Viidi lillekorv J. Käisi kalmule Põlva surnuaias. Tagasiteel peatuti Rosmal — J. Käisi sünnipaigas.

Kokkutulekust osavõtjad tänavad kõiki, kes suure tähelepanu ja lugupidamisega nende ettevõtmisse suhtusid ja kokkutuleku õnnestumisele kaasa aitasid: hariduskoondise juhatajat Arvi Leoskit, Haridustöötajate Ametiühingu Võru Maakonna Liidu esinaist Malle Puolakaineni, Võru 1. Põhikooli direktressi Valda Lillemaad, tööstustehnikumi direktorit Aigar Salist. Aituma ka perenaistele Adi Ivaskile ja Elli Liivalle ning seminari harjutuskooli lõpetanule Theresa Navile.

LIINA VALPER